

przekazanych nam przez dawne generacje i przechodzących z pokoleń na pokolenia rycerskiego narodu — budzi uczucia, dla których „karta pamiątkowa wojny światowej“ — bo tak należy ją nazwać — powinna znaleźć się w każdym domu.

Piękna, kolorowa reprodukcja daje najzupełniej sze złudzenie oryginału, znaczny rozmiar podnosi wartość jej, jako ozdoby mieszkania. Niska cena pięć koron, zastosowana bezwzględnie do trudnych warunków bieżącej chwili, ułatwia nabycie osobom niezamożnym.

Karta znajduje się już we wszystkich większych księgarniach i składach papieru, a skład główny prowadzi Biuro Prezydyjne Krajowego Stowarzyszenia Czerwonego Krzyża w Krakowie (ulica Basztowa 6. II. piętro).

Z historycznych dni w Królestwie Polskim.

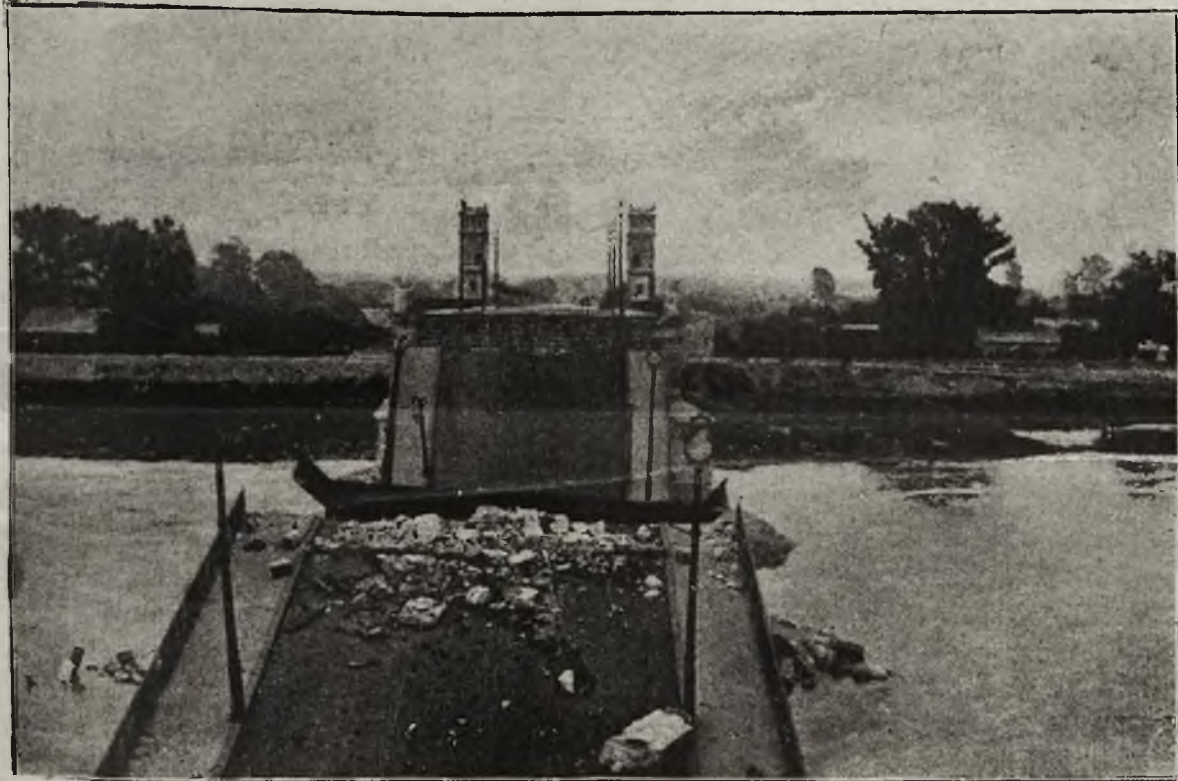
Dzień 5 sierpnia 1915. roku pamiętny będzie w dziejach Warszawy i w dziejach narodu polskiego. Po roku wojny nastąpił decydujący moment, który ma nie tylko strategiczne, ale przede wszystkim polityczne znaczenie: do stolicy Polski wkroczyły wojska niemieckie. Dopiero przyszłość pozwoli w całej rozciągłości ocenić doniosłość tego faktu i jego następstwa. Dziś, gdy wojna jeszcze nieskończona, a Królestwem Polskim rządzą wojenne prawa okupacyjne, niepodobna jeszcze przewidzieć, jak się ukształtują stosunki po zawarciu pokoju. Ale to nie zmniejsza doniosłości dziejowego wydarzenia. Po stu la-

Z historycznych dni w Królestwie Polskim: Wymarsz wojsk rosyjskich z Warszawy.

ków młodzież legionowa w sprawach służbowych lub przyjeżdżająca tu legionowa młodzież już su-

cel ubikacye w należącym do biskupstwa Domu robotniczym przy ul. św. Tomasza, umeblowały je własnym staraniem, wystarały się o łóżka, kołdry, bieliznę, opodatkowały się, niektóre bardzo znacznie, na opędzenie kosztów utrzymania schroniska i w pierwszej połowie stycznia r. z. było ono gotowe do przyjmowania młodzieży legionowej tak czynnej, jak superarbitrowanej. Przesunęło się odtąd przez schronisko to wiele setek legionistów, znajdując w niem całodzienne utrzymanie, pomieszkanie, świeżą bieliznę, w wielu przypadkach także odzież i obuwie. W marcu r. z., gdy liczba Legionistów czynnych, przyjeżdżających do Krakowa, oraz Legionistów superarbitrowanych wzrosła, utworzyła się z inicjatywy fizyka naszego miasta, a wicprez. Samarytanina Pol. p. dra Janiszewskiego „Sekcja Samarytanina Polskiego opieki nad Legionistami“, która założyła drugie podobne schronisko przy ul. Radziwiłłowskiej nr. 1. i do której schronisko przy ul. św. Tomasza przystąpiło. Oba schroniska rządzą się autonomicznie, a zarząd sekcji, którego prezesem wybrano red. Fr. Sal. Krysiaka, sprawuje ogólny nadzór i stara się o fundusze na ich utrzymanie, bo wydatki na utrzymanie schronisk z powodu rosnącej drożyzny są coraz większe. Były dni, w których schronisko przy ul. św. Tomasza miało do wyżywienia do 35 Legionistów, podobnie drugie schronisko. Od stycznia r. b. schronisko przy ul. św. Tomasza nr. 37 musiało opścić lokal w „Domu robotniczym“ i przeniosło się do obszerniejszych, wygodniejszych i nowocześnie urządzonych ubikacji w domu przy ul. św. Tomasza nr. 27. Wysoką dzierżawę lokalu opłaca jedna z dobrodziejek schroniska z własnych funduszy. Duszą schroniska tego są panie: Barbara Beauprè, prof. Wal. Morozewiczowa, prof. Dubiecka, Anastazowa Chmurska, Helena Marcoin, St. Górka, Małowska, panna Zofia Morozowiczówna i inne.

Z historycznych dni w Królestwie Polskim: Fragment uszkodzonego przez Rosyan nowego mostu w Warszawie.

tach rusyfikacyjnych rządów, które swój ślad znały szubienicami i niejednokrotnie zlewały bruki ulic krwią polską — Rosjanie musieli opuścić stolicę Polski, gdzie uważali się za niepodzielnych gospodarzy. W ciągu jednego dnia zaledwie uciekły ostatnie patrole rosyjskie, a rządy w mieście objęły niemieckie władze wojskowe. Ten przełom w dziejach Warszawy okazał bezwzględnie wielką żywotność i siłę odporną stolicy Polski. Pozostała ona tem, czem była zawsze bez względu na zmienne koleje jej losu — niegasnącem nigdy ogniskiem życia narodowego, którego nie złamał i złamać nie mógł najbrutalniejszy ucisk rosyjski.

Jeszcze dotychczas bardzo skąpe mamy wiadomości o życiu Warszawy w tych przejściowych czasach. Brak komunikacji z okupacją niemiecką uniemożliwia stały i ścisły kontakt Galicji ze stolicą Polski. To też dziś dopiero udało nam się zdobyć szereg ilustracji z historycznych dni, które przeżyła Warszawa, a z nią i cała Polska w sierpniu roku ubiegłego. W dzisiejszym numerze zamieszczamy część tych fotografii, podając jednocześnie dwa zdjęcia z innych miejscowości okupowanych przez wojska niemieckie, mianowicie z Łodzi i Skierniewic.

Rocznica schroniska legionowego w Krakowie.

W chwili najkrytyczniejszej dla Krakowa, gdy uszły z niego co najważniejsze instytucje samorządowe i finansowe, gdy nie było w nim ani N. K. N. ani władz legionowych, a przejeżdżająca przez Kra-

perarbitrowana pozbawiona była wszelkiej opieki, zebrało się grono patriotycznych pań celem założenia schroniska dla tej młodzieży. Uzyskały na ten

Z historycznych dni w Królestwie Polskim: Odwrót Rosyan z Warszawy.